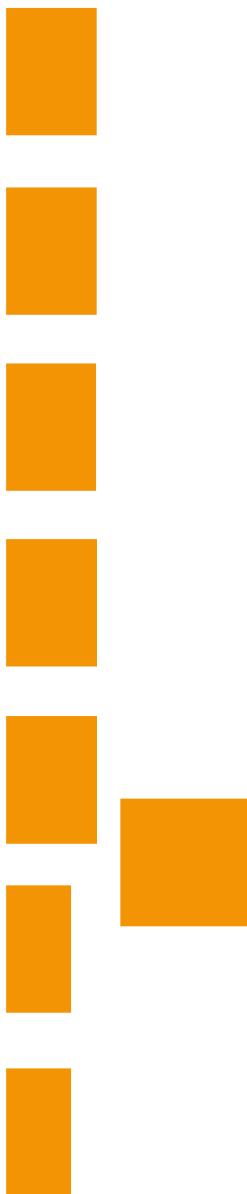

Informatiegids 2021
Opleiding tot MSK-arts

Inhoud

Voorwoord.....	3
1. Het vak Musculoskeletale Geneeskunde.....	4
2. Competenties van de arts Musculoskeletale Geneeskunde.....	5
3. Opleiding tot arts Musculoskeletale Geneeskunde	8
4. Toetsing	11
5. Financiering	12
6. Toelatingsvoorwaarden, sollicitatieprocedure en start opleiding.....	13
7. Toekomstperspectief als arts Musculoskeletale Geneeskunde.....	14
8. Meer informatie	15

Voorwoord

De Nederlandse Vereniging van Artsen voor Musculoskeletale Geneeskunde (NVAMG) organiseert de opleiding tot arts Musculoskeletale Geneeskunde.

In deze informatiegids vindt u alle informatie over de opleiding. Als u na het lezen hiervan vragen heeft, neem dan contact op met het Bureau NVAMG (telefoon: 030-2250552 of email: info@nvamg.nl)

Als u zich alvast verder wilt oriënteren en meer wilt weten over het vak Musculoskeletale Geneeskunde, kunt u een dag(deel) met één van de artsen in de praktijk meekijken. Hiervoor kunt u contact opnemen met het Bureau NVAMG.

I. Het vak Musculoskeletale Geneeskunde

De Musculoskeletale Geneeskunde (MSK) is een interdisciplinair vakgebied dat zich richt op de diagnostiek en behandeling van klachten van het houdings-, steun- en bewegingsapparaat of van klachten die daaraan gerelateerd zijn en die gepaard gaan met functiestoornissen en/of pijn. Het betreft enerzijds specifieke klachten, anderzijds klachten die chronisch van aard zijn en klachten die als aspecifiek omschreven worden.

De MSK-arts bouwt zijn diagnose op middels anamnese en systematisch lichamelijk onderzoek van het houdings-, steun- en bewegingsapparaat, mechanisch/orthopedisch, neurologisch onderzoek, beoordeling van houding, stand en functie, beeldvorming en op indicatie aangevuld met diagnostische injecties indien sprake is van verdenking op een anatomisch substraat. Op basis daarvan wordt een behandelplan gemaakt en uitgevoerd of wordt de patiënt gericht doorverwezen naar een medische specialist of naar een paramedicus. Behandeling door de MSK-arts is primair gericht op het herstel c.q. opheffen van reversibele functiestoornissen, ontstekingsremming en pijnbestrijding.

De MSK-arts werkt voornamelijk extramuraal. Verwijzing vindt plaats door huisartsen en door medisch specialisten, zoals orthopedisch chirurgen, sportartsen, neurologen en revalidatieartsen. Daarnaast komt een deel van de patiënten op eigen initiatief bij de MSK-arts terecht (zelfverwijzers).

De MSK-arts is deskundig op het gebied van behandeling en begeleiding van patiënten met reversibele functiestoornissen van het bewegingsapparaat die leiden tot of voortkomen uit pijn, overbelasting, immobiliteit, acuut en/of chronisch letsel. De MSK-arts heft met eenvoudige en gangbare middelen - van adviezen, medicatie tot minimaal invasieve technieken - een functiestoornis op. Hiermee wordt de vicieuze cirkel van pijn of ongemak, ontstaan door een bewegingsbeperking, doorbroken.

2. Competenties van de arts Musculoskeletale Geneeskunde

De Nederlandse opleidingen tot medisch specialist zijn gericht op dit Canadese systeem van beoordeling en toetsing: de Canadian Medical Education Directions for Specialist (CanMeds). In het beroepsprofiel arts Musculoskeletale Geneeskunde en de opleiding tot MSK-arts worden de competenties uit het CanMeds model gebruikt.

In het CanMeds model wordt het beroepsprofiel van de medisch specialist gedefinieerd aan de hand van competenties die gegroepeerd zijn in een zevental competentiegebieden:

1. medisch handelen
2. communiceren met patiënten
3. samenwerken met collegae
4. toepassen kennis en wetenschap
5. geneeskundig maatschappelijk handelen
6. organiseren praktijkvoering
7. professioneel handelen

Onderstaande criteria zijn gebaseerd op het beroepsprofiel arts Musculoskeletale Geneeskunde en vormen de basis voor de inhoud van de opleiding en de toetsing.

I. Medisch handelen

1.1	De MSK-arts bezit adequate kennis en vaardigheid naar de stand van het vakgebied
1.2	De MSK-arts past het diagnostisch, therapeutisch en preventief arsenaal van het vakgebied goed en waar beschikbaar evidence based toe.
1.3	De MSK-arts levert effectieve en ethisch verantwoorde patiëntenzorg.
1.4	De MSK-arts vindt snel de vereiste informatie en past deze adequaat toe.

2. Communicatie

2.1	De MSK-arts bouwt een effectieve behandelrelaties op met de patiënt.
2.2	De MSK-arts luistert goed en verkrijgt doelmatig relevante informatie.
2.3	De MSK-arts informeert de patiënt adequaat over het voorgestelde behandelplan.
2.4	De MSK-arts doet adequaat mondeling en schriftelijk verslag van de patiëntencasus.

3. Samenwerking

3.1	De MSK-arts treedt in overleg met de verwijzende arts, collegae en/of andere zorgverleners, mits de patiënt hiervoor toestemming verleent.
3.2	De MSK-arts verwijst een patiënt adequaat naar een andere arts of zorgverlener.
3.3	De MSK-arts levert een effectief intercollegiaal consult.
3.4	De MSK-arts indiceert bij complexe klachten en/of functiestoornissen een multidisciplinaire aanpak en vervult hierin een proactieve rol.

4. Kennis en wetenschap

4.1	De MSK-arts beschouwt medische informatie kritisch.
4.2	De MSK-arts bevordert de verbreding en ontwikkeling van de wetenschappelijke vakkennis.
4.3	De MSK-arts past gegevens uit de vakliteratuur, na- en bijscholing toe in het eigen beroepsmatig handelen.
4.4	De MSK-arts bevordert de deskundigheid van de beroepsgroep.

5. Maatschappelijk handelen

5.1	De MSK-arts behandelt patiënten met klachten die hun maatschappelijk functioneren beïnvloeden, als deze gerelateerd zijn aan het houdings-, steunen bewegingsapparaat.
5.2	De MSK-arts bevordert de gezondheid van patiënten en van de gemeenschap als geheel.
5.3	De MSK-arts handelt volgens de relevante wettelijke bepalingen.
5.4	De MSK-arts treedt adequaat op bij incidenten in de zorg.

6. Organisatie

6.1	De MSK-arts streeft naar een balans in patiëntenzorg en persoonlijke ontwikkeling.
6.2	De MSK-arts werkt effectief en doelmatig binnen een gezondheidszorg organisatie.
6.3	De MSK-arts besteedt de beschikbare middelen voor de patiëntenzorg verantwoord.
6.4	De MSK-arts gebruikt de beschikbare informatietechnologie voor optimale patiëntenzorg en voor bij- en nascholing.

7. Professionaliteit

7.1	De MSK-arts levert hoogstaande patiëntenzorg op een integere, oprechte en betrokken wijze.
7.2	De MSK-arts vertoont adequaat persoonlijk, medisch professioneel en interpersoonlijk gedrag.
7.3	De MSK-arts kent de grenzen van de eigen competenties en handelt daarbinnen
7.4	De MSK-arts handelt naar de gedragscode van zijn/haar beroepsvereniging in casu de vigerende gedragscode van de KNMG.

3. Opleiding tot arts Musculoskeletale Geneeskunde

Inleiding

Het opleidingsplan stamt uit 2017 en volgt daarmee de nieuwste ontwikkelingen zoals die voor de opleiding tot specialist gelden. Dit opleidingsplan is op te vragen via het secretariaat van de NVAMG.

Opleidingsduur

De opleiding duurt in principe 2 jaar, afhankelijk van vooropleiding en Eerder Verworven Competenties is vrijstelling op onderdelen mogelijk. Daarnaast kan de opleidingsduur per aio verschillen op basis van de snelheid waarmee EPA's¹ en de daarbij horende competenties verworven worden.

Opleidingsprogramma

Jaar 1				Jaar 2			
I	II	III	IV	I	II	III	IV
Stage MSK Praktijk basis	Stage pijnpoli	Stage Orthopedie Sportgeneeskunde	Stage neurologie	MSK praktijk I focus op OMG MSK praktijk II focus op OMG			
	Stage MSK praktijk basis			MSK praktijk I focus op MG MSK praktijk II focus op MG			
Cursorisch onderwijs							

Figuur 1: schematische weergave van de opzet van de opleiding

Het uiteindelijke leerdoel van de opleiding tot MSK arts is dat de aio de eindtermen van de opleiding zal moeten beheersen op een zodanig niveau dat hij het vak van MSK arts zelfstandig zal kunnen uitoefenen in een eigen praktijk. Om deze leerdoelen te kunnen bereiken dient de AIO een aantal stages te volgen, waarbij de nadruk zal liggen op 'leren op de werkvloer', naast andere leervormen, zoals cursorisch onderwijs en zelfstudie. Hierbij is een belangrijke vereiste dat de aio in voldoende mate geconfronteerd zal worden met patiënten met voldoende gevarieerde pathologie. Om dit te kunnen bereiken zijn stages in verschillende omgevingen noodzakelijk.

¹ Entrustable Professional Activity

Jaar 1

Het eerste kwartaal wordt kennisgemaakt met de MSK en de verschillende methodieken die gehanteerd worden.

Verplichte stages:

- Orthopedie/sportgeneeskunde: minimaal 5 en maximaal 7 maanden
- Pijnpoli/neurochirurgie: minimaal 2 en maximaal 4 maanden
- Keuzestage 1 maand: een stage van een maand bij een relevant specialisme. De keuzestage kan ook ingevuld worden bij één van de verplichte stages.

Jaar 2

Dit jaar wordt in 2 praktijken gevolgd, deze zijn aanvullend op elkaar. De verdeling tussen de praktijken staat vrij, waarbij rekening gehouden moet worden met een minimaal stageduur van 3 maanden.

Cursorisch onderwijs

Cursorisch onderwijs vindt landelijk plaats en is ondersteunend aan het leren in de dagelijkse praktijk. Voor het cursorisch onderwijs is totaal een minimale onderwijslast van 1 dag per maand verplicht. Het betreft praktijkgericht onderwijs, een maximale groepsgrootte van 16 deelnemers wordt hierbij gehanteerd.

Een deel van de bijeenkomsten wordt gegeven door docenten en/of praktijkopleiders van de NVAMG en een ander deel door externe organisaties die onderwijsmodules voor de medisch specialisten opleiding aanbieden. De NVAMG bijeenkomsten worden centraal in het land georganiseerd.

3.4 Inhoud van de praktijk

Om de opleiding vorm te geven is gekozen om Entrustable Professional Activities (EPA's) te hanteren. De kern van opleiden is dat een aio gedurende de opleiding in toenemende mate bekwaam en zelfstandiger wordt in de beroepsactiviteiten van de MSK arts. Deze afgebakende beroepsactiviteiten worden EPA's genoemd. Binnen de opleiding MSK arts worden de volgende EPA's onderscheiden:

1. Uitvoeren van een MSK intake
2. Niet invasieve MSK behandeling van de cervicale wervelkolom
3. Niet invasieve MSK behandeling van TWK
4. Niet invasieve behandeling van de LWK
5. Niet invasieve behandeling van onderste extremiteiten
6. Niet invasieve behandeling van bovenste extremiteiten
7. Invasieve behandeling van MSK klachten

Er worden 5 bekwaamheidsniveaus gehanteerd:

1.	De aio observeert (voert niet zelf uit)
2.	De aio voert een activiteit uit onder directe, proactieve supervisie
3.	De aio voert een activiteit uit onder indirecte, reactieve supervisie (supervisor is snel oproepbaar).
4.	De aio voert een activiteit zelfstandig uit.
5.	De aio geeft zelf supervisie aan minder ervaren aio

Figuur 2. De bekwaamheidsniveaus waarop EPA's kunnen worden uitgevoerd c.q. toevertrouwd.

4. Toetsing

Doel toetsing

Het doel van de toetsing is het vaststellen of de aio de competenties van een MSK-arts in voldoende mate heeft ontwikkeld en dus recht heeft op het diploma. Deze toetsing wordt de summatieve toetsing genoemd in tegenstelling tot de formatieve toetsing die bedoeld is om de AIO feedback te verschaffen over zijn of haar ontwikkeling en dus onderdeel uitmaakt van de opleiding.

Vormen van toetsing

De toetsing is gericht op alle competenties die een MSK-arts dient te bezitten. Alle competenties moeten in de daadwerkelijke context, dus de praktijk van een MSK-arts, worden aangetoond. De AIO doet dit door het aanleveren van authentieke bewijzen waarmee hij of zij op een verifieerbare wijze aantoont de competenties in voldoende mate te bezitten (portfolio) en door het te laten zien (praktijk).

Portfoliobeoordeling

Deze verzameling bewijzen voor de summatieve toetsing wordt het te beoordelen portfolio genoemd. Het portfolio moet bewijzen bevatten van alle competenties en wordt beoordeeld door een beoordelaar die is aangewezen door het Consilium van de NVAMG. Als het portfolio als voldoende is beoordeeld en deze beoordeling is vastgesteld door het Consilium volgt de praktijkbeoordeling.

Praktijkbeoordeling

De praktijkbeoordeling is gericht op de competentie medisch handelen als MSK-arts, het daarover communiceren met patiënten en het daarbij tonen van zijn/haar professionaliteit. De praktijkbeoordeling vindt op aanwijzing van het Consilium plaats in de praktijk van een MSK-arts die tevens optreedt als beoordelaar. Dit is niet de praktijk van de praktijkopleider. De toetsperiode heeft betrekking op een aantal behandelingen van meerdere patiënten. Als de praktijk als voldoende is beoordeeld, wordt de uitslag formeel vastgesteld door het Consilium en ontvangt de aio het diploma.

5. Financiering

Praktijk

In overleg met de praktijkopleider worden afspraken over het praktijkgedeelte van de opleiding gemaakt en geformaliseerd.

Bijeenkomsten

De bijeenkomsten kosten gemiddeld 300 euro per dag. De kosten van zowel de NVAMG bijeenkomsten als van de externe bijeenkomsten zijn voor rekening van de aio.

In de meeste gevallen zullen deze kosten als beroepskosten worden aangemerkt en derhalve worden afgetrokken van de belasting.

6. Toelatingsvoorwaarden, sollicitatieprocedure en start opleiding

Toelatingsvoorwaarden

- diploma basisarts
- inschrijvingsbewijs BIG register
- 1 jaar relevante patiëntgebonden ervaring
- beheersing Nederlandse taal

Sollicitatieprocedure

Geïnteresseerd in de opleiding tot arts Musculoskeletale Geneeskunde?

Stuur dan een email naar info@nvamg.nl. U ontvangt dan meer informatie over de sollicitatieprocedure.

Start opleiding

Aio's dienen voor de start van de opleiding:

- een praktijkopleider te hebben en de gemaakte afspraken voor het praktijkgedeelte van de opleiding hebben vastgelegd;
- zich in te schrijven in het opleidingsregister RAMG.

7. Toekomstperspectief als arts Musculoskeletale Geneeskunde

Het aantal geregistreerde MSK-artsen in Nederland is ongeveer 150. Zij werken zowel in een solopraktijk als in samenwerkingsverbanden.

De meeste MSK-artsen hebben wachtlijsten; er zijn na afronding van de opleiding tot arts Musculoskeletale Geneeskunde voldoende mogelijkheden om zich ergens in het land te vestigen.

De verwachting is dat vanwege de hoge gemiddelde leeftijd van de huidige MSK-artsen de komende jaren relatief veel artsen uittreden en hun praktijk beëindigen / overdragen.

8. Meer informatie

Nederlandse Vereniging van Artsen voor Musculoskeletale Geneeskunde (NVAMG)

Professor Bronkhorstlaan 10 (gebouw 26), 3723 MB Bilthoven

Tel: (+31) (030) 225 05 52

Website: www.nvamg.nl | www.mskzorg.nl

